

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ กองกฎหมายและระเบียบราชการ

โทร ๘๙๓๐

ที่ ๐๐๐๖๖

วันที่ ๒๕ มีนาคม ๒๕๕๙

เรื่อง ขอบทบทวนการจัดกลุ่มภารกิจของกระทรวงการต่างประเทศ

เรียน ผู้อำนวยการกองพัฒนาระเบียบราชการส่วนภูมิภาคและความสัมพันธ์กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ตามที่กองพัฒนาระเบียบราชการส่วนภูมิภาคฯ ได้ส่งเรื่องที่กระทรวงการต่างประเทศได้มีหนังสือหรือมายังสำนักงาน ก.พ.ร. เพื่อขอบทบทวนการจัดกลุ่มภารกิจของกระทรวงการต่างประเทศเพื่อให้เป็นไปตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการบริหารราชการแผ่นดิน โดยกระทรวงการต่างประเทศได้หารือใน ๒ ประเด็น ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

กองกฎหมายและระเบียบราชการขอเรียนว่า ได้นำข้อหารือดังกล่าวเสนอคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการเกี่ยวกับการตีความและวินิจฉัยปัญหากฎหมายในการบริหารราชการแผ่นดินพิจารณาในการประชุมครั้งที่ ๒/๒๕๕๙ เมื่อวันที่ ๗ มีนาคม ๒๕๕๙ ซึ่งคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการเกี่ยวกับการตีความและวินิจฉัยปัญหากฎหมายในการบริหารราชการแผ่นดินได้พิจารณาแล้วมีความเห็นดังนี้

ประเด็นที่ ๑ การดำเนินการในระยะเร่งด่วน กระทรวงการต่างประเทศสามารถออกคำสั่งมอบหมายให้รองปลัดกระทรวงการต่างประเทศที่ปฏิบัติหน้าที่หัวหน้ากลุ่มภารกิจความสัมพันธ์ทวิภาคีกำกับดูแลความร่วมมือระหว่างประเทศ ซึ่งปัจจุบันสังกัดกลุ่มภารกิจความร่วมมือระหว่างประเทศได้หรือไม่

คณะกรรมการพัฒนาระบบราชการเกี่ยวกับการตีความและวินิจฉัยปัญหากฎหมายในการบริหารราชการแผ่นดินพิจารณาแล้วเห็นว่า โดยที่ข้อ ๕ ของกฎกระทรวงว่าด้วยกลุ่มภารกิจ พ.ศ. ๒๕๕๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ได้แบ่งกลุ่มภารกิจของกระทรวงการต่างประเทศ ออกเป็น ๓ กลุ่ม ได้แก่ (ก) กลุ่มภารกิจความสัมพันธ์ทวิภาคี (ข) กลุ่มภารกิจความร่วมมือระหว่างประเทศ และ (ค) กลุ่มภารกิจส่งเสริมกิจการต่างประเทศ โดยมีกรมวิเทศสหการอยู่ในกลุ่มภารกิจความร่วมมือระหว่างประเทศ ซึ่งต่อมาได้มีการยุบกรมวิเทศสหการ กระทรวงการต่างประเทศ และจัดตั้งเป็นสำนักงานความร่วมมือเพื่อการพัฒนา ระหว่างประเทศ โดยอาศัยอำนาจตามมาตรา ๑๘ วรรคสี่ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ และที่แก้ไขเพิ่มเติม และได้มีการยุบเลิกสำนักงานความร่วมมือเพื่อพัฒนาระหว่างประเทศและให้จัดตั้งเป็นกรมความร่วมมือระหว่างประเทศ กระทรวงการต่างประเทศ ตามพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม (ฉบับที่ ๑๒) พ.ศ. ๒๕๕๘ และโดยที่มาตรา ๒๑ วรรคสาม กำหนดว่า “ภายในกระทรวงจะออกกฎกระทรวงกำหนดให้ส่วนราชการระดับกรมตั้งแต่สองส่วนราชการขึ้นไปอยู่ภายใต้กลุ่มภารกิจเดียวกันก็ได้ โดยให้แต่ละกลุ่มภารกิจมีผู้ดำรงตำแหน่งไม่ต่ำกว่าอธิบดีคนหนึ่งเป็นหัวหน้ากลุ่มภารกิจรับผิดชอบราชการและบังคับบัญชาข้าราชการของส่วนราชการในกลุ่มภารกิจนั้น โดยปฏิบัติราชการขึ้นตรงต่อปลัดกระทรวงหรือขึ้นตรงต่อรัฐมนตรีตามที่กำหนดโดยกฎกระทรวง และในกรณีที่ขึ้นตรงต่อรัฐมนตรีต้องรายงานผลการดำเนินงานต่อปลัดกระทรวงตามที่กำหนดโดยกฎกระทรวง” ซึ่งจากบทบัญญัติดังกล่าวจะเห็นได้ว่า ในกระทรวงหนึ่งจะมีการออกกฎกระทรวงเพื่อกำหนดให้ส่วนราชการระดับกรมตั้งแต่สองส่วนราชการอยู่ภายใต้กลุ่มภารกิจเดียวกันก็ได้ โดยในแต่ละกลุ่มภารกิจให้มีหัวหน้ากลุ่มภารกิจเพียง

หนึ่งคน...

หนึ่งคนซึ่งดำรงตำแหน่งไม่ต่ำกว่าอธิบดีรับผิดชอบราชการและบังคับบัญชาข้าราชการของส่วนราชการในกลุ่มภารกิจนั้น เมื่อกรณีนี้ปรากฏข้อเท็จจริงว่า กระทรวงการต่างประเทศได้มีการแบ่งกลุ่มภารกิจออกเป็น ๓ กลุ่มภารกิจ และได้มีการแต่งตั้งรองปลัดกระทรวงเป็นหัวหน้ากลุ่มภารกิจในแต่ละกลุ่มภารกิจแล้ว จึงเป็นกรณีที่กลุ่มภารกิจในแต่ละกลุ่มภารกิจดังกล่าวมีหัวหน้ากลุ่มภารกิจที่ดำรงตำแหน่งไม่ต่ำกว่าอธิบดีหนึ่งคนเพื่อรับผิดชอบราชการและบังคับบัญชาข้าราชการของส่วนราชการในกลุ่มภารกิจนั้นแล้ว ดังนั้น ปลัดกระทรวงการต่างประเทศจึงไม่สามารถออกคำสั่งมอบหมายให้รองปลัดกระทรวงการต่างประเทศที่ปฏิบัติหน้าที่หัวหน้ากลุ่มภารกิจความสัมพันธ์ทวิภาคีไปกำกับดูแลกรมความร่วมมือระหว่างประเทศซึ่งสังกัดกลุ่มภารกิจความร่วมมือระหว่างประเทศได้ เนื่องจากกลุ่มภารกิจหนึ่งมีหัวหน้ากลุ่มภารกิจได้เพียงคนเดียวตาม มาตรา ๒๑ วรรคหก แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

ประเด็นที่ ๒ การดำเนินการในระยะยาว กระทรวงการต่างประเทศขอทราบขั้นตอนการขอแก้ไขกฎกระทรวงว่าด้วยกลุ่มภารกิจ เพื่อย้ายกรมความร่วมมือระหว่างประเทศจากสังกัดกลุ่มภารกิจความร่วมมือระหว่างประเทศไปสังกัดกลุ่มภารกิจความสัมพันธ์ทวิภาคี นั้น

คณะอนุกรรมการพัฒนาระบบราชการเกี่ยวกับการตีความและวินิจฉัยปัญหากฎหมายในการบริหารราชการแผ่นดินพิจารณาแล้วเห็นว่า โดยที่มาตรา ๗๑/๑๐ (๕) แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ และที่แก้ไขเพิ่มเติม กำหนดให้ ก.พ.ร. มีหน้าที่เสนอความเห็นต่อคณะรัฐมนตรีในการตราฎีกาที่ออกตามพระราชบัญญัติฉบับดังกล่าวนี้ ดังนั้น ก.พ.ร. จึงเป็นผู้มีหน้าที่พิจารณาและเสนอออกกฎกระทรวงแล้วเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาต่อไป ฉะนั้นเมื่อกระทรวงการต่างประเทศจะขอแก้ไขกฎกระทรวงว่าด้วยกลุ่มภารกิจ พ.ศ. ๒๕๔๕ กระทรวงการต่างประเทศจะต้องส่งเรื่องมายังสำนักงาน ก.พ.ร. เพื่อพิจารณาและออกเป็นกฎกระทรวงแล้วเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาต่อไป แต่อย่างไรก็ดีโดยที่ ก.พ.ร. ยังมีได้มีแนวทางปฏิบัติในการแก้ไขปรับเปลี่ยนกลุ่มภารกิจที่กำหนดในกฎกระทรวงว่าด้วยกลุ่มภารกิจ พ.ศ. ๒๕๔๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ดังนั้นคณะอนุกรรมการพัฒนาระบบราชการเกี่ยวกับการตีความและวินิจฉัยปัญหากฎหมายในการบริหารราชการแผ่นดินเห็นควรเสนอ ก.พ.ร. เพื่อกำหนดแนวทางปฏิบัติในการแก้ไขกฎกระทรวงว่าด้วยกลุ่มภารกิจโดยให้กระทรวงเจ้าของเรื่องเป็นผู้เสนอเรื่องมายังสำนักงาน ก.พ.ร. เพื่อพิจารณาและออกเป็นกฎกระทรวงและนำเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาดำเนินการต่อไป

(นายวัชรพงษ์ จารุ่งวณิชสกุล)

นิติกรชำนาญการพิเศษ

รักษาราชการแทนผู้อำนวยการกองกฎหมายและระเบียบราชการ